

לכבוד,
מנכ"ל יי"ת המועצה
טירנה ססי
ג.ג.

סיכום והמלצות - ישיבת וועדת איכות הסביבה מתאריך 30.05.2022

נוכחים:

אילה רבין - יו"ר וועדת איכות הסביבה
דוד חיות - חבר מועצה חבר וועדה
עוזי סגל – נציג ציבור חבר וועדה
דביר מנהימר – נציג ציבור חבר וועדה
רונית נחום – נציגת המועצה חברת וועדה
רגב אדרבי – אחראי שפע
יצחק מור – תושב הישוב ואגרונום

נעדרים:

אבי אליהו – חבר מועצה חבר וועדה
רותם ריעני – חבר מועצה חבר וועדה

1. עדכונים:

- קמינים – עדכון יישום החלטות משיבה קודמת:
- פיקוח ואכיפה – לראשונה ביישוב (ואף באזור) הגענו למתווה מסודר של טיפול בתלונות על מפגע הסקה בעץ ועם תוצאות. כולל מנגנון התראה ואכיפה במסגרת הכלים שהחוק מאפשר לנו לפעול. קריאות טופלו ולרוב הגיעו להבנות או הוסרו המפגעים.
- בוצע פרסום בפייסבוק עם הסברה על מתווה פתיחת קריאות על מפגע של הסקת קמינים בעץ וכן ניתן מידע כללי בדבר המפגע.
- לבקשת וועדת איכות הסביבה הועלתה בקשה ע"י ראש המועצה לוועדה מקומית לתכנון ובניה שרונים, להכניס שינוי בהנחיות המרחביות היישוביות בדבר איסור התקנת קמינים הסקה בעץ – ראש המועצה הצליחה להעביר את ההצעה בהצבעה פה אחד ונציגי הרשויות החברות אף ביקשו לאמץ אותה שתחול על כל היישובים החברים בוועדה. נמצע בהליכים הפורמלים (פרסום וכד'). זה הישג מרשים לנו כוועדה וכמועצה.
- הרצאות להגברת המודעות – בכדי שיהיה אפקטיבי, חשבנו יחד עם רן אפיק שהתנדב להעביר תוכן, שנכון לבצע לקראת החורף.
- גיבוש פרסום - לגיבוש באוגוסט ופרסום באוקטובר. - עוזי סגל ורונית נחום יקדמו.
- יהודית טוריאל שהתנדבה להרצות בנושא משבר האקלים ביישיבה שלצערי נדחתה, לא התאפשר לה להגיע ליישיבה הנוכחית (יתואם מועד חדש)

2. דיון בנושא ריסוס עשבייה במדרכות -

אילה רבין : עשבייה הצומחת על מדרכות הישוב מהווה פגם אסתטי לתושבים רבים, דבר הדורש טיפול ותחזוקה לשמירה על חזות הישוב. הטיפול המבוצע כיום הוא מניעתי ותחזוקתי בעזרת קוטלי עשבים בחומרים מאושרים ע"י המשרד להגנת הסביבה, משולב חירמוש, יחד עם זאת קיים ויכוח ציבורי בנוגע לחומרים בהם עושים שימוש והשפעתם ולכן ביקשנו להעלות את הנושא על סדר היום ותודה לעוזי סגל שתתם גם כן לקידום הדיון בנושא.

עוזי סגל: ככל שניתן המטרה שלא יהיו ריסוסים במדרכות במיוחד בקרבת ילדים וקרוב לבתי הספר. כפר סבא מיישמים את זה כבר והגיעו למסקנה שזה כלכלי עבורם. יש מחקרים שהריסוסים מהווים סכנה בריאותית ויש תביעות בעולם כנגד החברות היצרניות.

רגב אגרי - אחראי מחלקת שפע:

העשבייה במדרכות מהווה מפגע חזותי שמפריע לתושבים רבים ואף נפתחות קריאות במוקד והדבר דורש טיפול לצורך טיפול בחזות הישוב.

כיום מרססים עשבייה על המדרכות במקסימום פעמים בשנה בערך לפני הגשם הראשון ולאחר הגשם האחרון בכדי למנוע נביטה ולהפחית צמיחה בחומרים המאושרים ע"י המשרד להגנת הסביבה באמצעות קוטלי עשבים מסוג ראונדאפ, טייפון וכד' ומתגברים עם חרמש. כמו כן מרססים בערוגות רק כאשר עושים שדרוג או שתילה. מי שמבצע בפועל זה איגוד ערים לתברואה ע"י מדביר האיגוד בעל רישיון הדברה. האלטרנטיבות במקום ריסוס מדרכות זה חירמוש לאחר הצמיחה במהלך השנה, הדורש תקציב של כפי שלושה ומשאבי כ"א וכד'.

יצחק מור תושב הישוב אגרונום תואר שני, (המעורב גם בפרויקט פרחי בר):

צריך לעשות הבחנה בין חומרי הדברה למזיקים, למחלות ולעשבים. קוטלי עשבים שעושים בהם שימוש מאושרים ע"י המשרד להגנת הסביבה, ניתן לקנות בחנות ולעשות בהם שימוש ביתי. המנגנון הפיזיולוגי שלהם שונה מריסוס כנגד מזיקים ובעלי חיים והוא עובד על עשבים ואינו פוגע בחרקים או בבני אדם. בסופו של דבר יש עניין של תדירות ומינון, ריסוס בקוטלי עשבים במינון ובתדירות המבוצעת אינו מהווה סכנה. ככל שמדובר בתדירות ומינונים גבוהים גם אם מדובר כדוגמה בויטמין c במינון גבוה מאוד, כפי שנמצא במחקרים עלול להיות בעיה וסכנה.

אילה רבין : העשבייה הצומחת במדרכות הישוב מהווה פגם אסתטי לתושבים רבים ודורשת טיפול ותחזוקה. הטיפול המבוצע כיום הוא מניעתי ותחזוקתי בעזרת קוטלי עשבים בחומרים מאושרים ע"י המשרד להגנת הסביבה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר, משולב בחירמוש כפי שסקר אחראי שפע. בישראל כיום מתוך 257 מועצות בכ-220 נעשה שימוש מסיבי בריסוסים מסוג גלייפוסט. בעוד שבעולם יש גם מדינות שהתחילו לאסור על כך.

מחקרים בעולם מדברים על הגלייפוסט כחומר כ"חשוד כמסרטן אפשרי" המקושר עם לימפומה שאינה הודג'קין, אך עדיין יש מחלוקת בנוגע לקשר הישיר והנושא נמצא כמה שנים בלב דיון ציבורי ער בעולם ובארץ.

מציודו של המשרד להגנת הסביבה, עד כמה שידוע אין כוונה כרגע להוציא חומרים אלו מרשימת החומרים המאושרים לשימוש, עם זאת ממליץ ככל שניתן בצמצום השימוש בהדברה, וזאת מתוך הקושי של מנגנון הפיקוח על ההנחיות.

יש לציין כי בשנים האחרונות הצטברו תביעות במאות מליוני ש"ח בעולם כנגד יצרנית החומרים "באייר" בד"כ ע"י תובעים שעשו שימוש באופן תדיר שאף זכו.

מה עושים השכנים – בישראל כיום מתוך 257 מועצות בכ-220 נעשה שימוש מסיבי בגלייפוסט, כולל השכנים שלנו אבן יהודה, קדימה צורן, כפר יונה ועוד.

בארץ כמו גם בעולם גוברת המגמה לקידום אורך חיים בריא ועמה עולה החשש והמחאה כנגד ריסוסים במרחב הציבורי. מגמה שקוראת להפחית ואף להפסיק את השימוש בריסוסים ולעשות שימוש באלטרנטיבות בטענה כי החומרים חשודים כמסרטנים. גם אצלנו ביישוב קיימת קריאה של תושבים להפסקת הריסוסים וטיפול בעשביה בדרכים חלופיות. ככל שניתן להפחית ולשאוף להחליפם בדרכים ידידותיות ואני בעד.

המלצת הוועדה:

בשל רצון הוועדה לקדם מועצה ירוקה והמחלוקות הקיימות בהקשר לחומרים והשפעתם על הבריאות והסביבה, להלן המלצות הוועדה למועצה:

- לקדם תוכנית להפחתת השימוש בריסוסים כנגד עשביה במדרכות, בשאיפה למינימום (ככל שניתן) ושימוש בחלופות כגון חרמוש או דומה. כיום מתוך 257 רשויות מקומיות וישובים בארץ, 18 הפסיקו לרסס לאחר שעברו תהליך הפחתה (בינהן כפר סבא, חריש, כרמיאל, חולון ועוד מושבים וקיבוצים). עוד כ-20 רשויות ועיריות נמצאות כיום בתהליך של הפחתה הדרגתית ביניהן חיפה, ירושלים, רעננה ועוד ואנו חותרים להצטרף אליהן.
- בשטחי מדרכות הנמצאים בשימוש ילדים – יבוצע שימוש בחלופות בלבד, כגון חרמשים או דומה. עד ליישום התוכנית ככל שיתקיימו ריסוסי עשביה בשטחי המדרכות הם יערכו לא בשעות ההליכה של ילדים ל/מבתי הספר והגנים וע"פ ההנחיות.

3. קול קורא - פעילויות לקידום חינוך בנושא משבר האקלים במערכת החינוך ובקהילה לשנות הלימודים תשפ"ג, תשפ"ד (9.2022-8.2024)

היה צריך לצאת במרס יצא ב-09.05.2022 יעד הגשה צפוף תוך חודש !!! יוגש עם מחלוקת החינוך מאיה גבעון שמגיעה מרקע ירוק. ע"פ הניסיון והמלצת הרשת הירוקה נעשה מיקוד בשני פרקים:

- **במחלקת חינוך - פעילויות לקידום חינוך בנושא התמודדות עם משבר האקלים במהלך רשותי במערכת החינוך** (בתי ספר וגני ילדים) - הקניית כלים הדרכתיים למורים וגננות (4 שיעורים) והם יעבירו לתלמידים (10 שיעורים) ותרגום לפרוייקטים בפועל. היקף בית הספר והגנים שיקבלו בהתאם לתקציב והמלצת מחלקת החינוך.
- **פעילויות בקהילה - לקידום השמירה על הסביבה במטרה לקדם הערכות להתמודדות עם משבר האקלים.** המהות - הכשרת פעילים (תושבים) מעל גיל 20, שיעברו הכשרה וליווי ע"י גופים מוסמכים במימון הקול הקורא, שהתוצרים שלו פרויקטים ויוזמות קהילתיות עם ליווי ביצוע ומעקב. גיוס הפעילים ע"י קול קורא של המועצה.

לויז' מאוד צפוף להגשה, כרגע מדובר במסגרת התוכנית. סיכוי מאוד גבוה לזכייה. תשובות לזכייה מוערכות באוקטובר נובמבר 2022.

4. מחזור בקבוקי פקדון - לעשות מהלימון לימונדה:

- כניסת חוק הפקדון לבקבוקים עד 5 ליטר. עם כניסתו הפסקת עבודת תאגיד אלה והוצאת מיכלים מהישוב ובארצי, אין מנגנון חלופי אולטימטיבי זמין ונוח המעודד מחזור.

- תושבים תלויים בשעות פתיחת הסופר, תורים, מוגבלים בכמות בקבוקים ובפועל מעט מאוד ממחזרים, ויחד עם זאת יש צורך ורצון תושבים למחזור.
- השוק מתגבש "ומתגלח" על התושבים והרשויות ועדיין אין עוד קונספט שעמד במבחן - בין חברות שמוכנות לבוא לקחת את הבקבוקים ושאנחנו נשלם להן (מה שהיה מסובסד עד היום), דרך חברות שמוכנות להתחלק בפיקדון, אך נכון להיום לא נמצא עוד אחת כזו שתגיע לתל מונד ועוד חברות שמגבשות מנגנון ליסינג של מכוונות איסוף ועוד.
- כזכור לכם הצענו במסגרת הסקירה להעמיד מכלים מחזור לבקבוקים בבתי הספר, הגנים והצופים לאיסוף בקבוקים, מחזור וסליקת כספים למימון הפעילויות שלהם. מחזור ופיזור עצמאי. הרימו את הכפפה מועדון הנוער אדם אופק ובית ספר נוף ילדות.
- סוכם כי מכלים אלו יעמדו לרשות התושבים במועדון הנוער הממוקם על רחוב הדקל סמוך לדואר בכל שעות היום ובבית ספר נוף ילדות לצורך מחזור ולנוער להנות מהפיקדון כספים שילכו לטובת פעילויות המועדון וקידום מודעות לאיכות סביבה.

הצעות נוספות שעלו:

- עוזי סגל הציע להעמיד פחים קטנים להנחת בקבוקים למחזור בצמוד לפחי הרחוב, כך שתושבים יוכלו להניח בקבוקים/פחיות פקדון שיאספו ע"י אנשים שאוספים אותם ספונטנית לצורך קבלת פקדון.

5. ימי קונספט ירוקים -

- יום הקונספט הבא - 19.09.2022 - יום הניקיון במרחב הציבורי במדינות העולם. נשמח שתשלחו רעיונות ואף נקיים ישיבה מיוחדת לקידום הנושא.

6. "מתחם נתינה"

רעיון של מתחם נתינה שהעלה דוד חיות בישיבה קודמת המעודד צרכנות נכונה ונבונה, תרומה לאיכות הסביבה ועוד. המיקום שהומלץ לשם כך בחניית החורשה.

דוד חיות: קיימתי שיחה עם סיניה סילברמן יוזמת הקונספט ומבצעת ברחבי הארץ. זה אירוע שמחייב צוות מתחזק כפי שדיברנו ולדבריה. נבחן התכנות עם הצופים ומתנדבים גיל שלישי. סיניה הסכימה להתנדב לסייע וללוות. זה דורש משטח יציקת בטון וכדי סדר גודל של 15,000 ש"ח שילוט מתאים וכד. יש תרחישים שצריכים להבחן כגון מה קורה כאשר מתמלא, לאותה הגברת יש תוכנית והצעות לפתרון הבעיות.

אבנה תוכנית שיוורדת לפרטים לאחר שימצא מימון לכך.

אילה תבדוק את המקור התקציבי מול הרשות.

הישיבה ננעלת.

אילה רבין

יו"ר וועדת איכות סביבה
תל מונד

עותק: ראש המועצה לין קפלן